

Veletrh Úspěch pro každého žáka 2018

Spolupráce na zlepšování učení dětí na územích MAP

30. 11. – 1. 12. 2018

v Základní škole Kunratice, Praha

uspechzaka.cz

úspěch pro
každého žáka

Kulatý stůl aktérů ve vzdělávání, kteří se hlásí k vizi iniciativy Úspěchu pro každého žáka a chtějí ji prosazovat systémově

ZÁPIS

Panelisté: Petr Čáp (NS MAS), Klára Horáčková (NIDV, APIV B), Ferdinand Hrdlička (MŠMT), Miroslav Hřebecký (EDUin), Karolína Chovancová (Agentura pro sociální začleňování, Úřad vlády), Lukáš Kohoutek (Jules a Jim, VV SKAV), Hana Košťálová (PŠÚ), Milan Kotík (AISIS, VV SKAV), Michal Kučerák (DOX), Filip Kuchař (MHMP – MAP, KAP), Jiří Kulich (Rada vlády pro udržitelný rozvoj), Lucie Macků (ČOSIV), Petr Naske (NÚV PPUČ, Digikoalice), Lucie Plešková (OSF, Eduzměna), Dana Pražáková (ČŠI), Lucie Priknerová (MŠMT), Silvie Pýchová (SKAV), Vladimír Srb (NČS), Petr Žůrek (NS MAS)

Cíl kulatého stolu

- zjistit zájem a možnosti spolupráce systémových partnerů na naplňování vize úspěchu pro každého žáka

Důvody pro tuto diskusi

- je nutná spolupráce napříč systémem, jen seshora to nepůjde
- hledat, jak spolupracovat na této úrovni
 - co my zde přítomní můžeme dělat, ne někoho úkolovat
 - je na co navazovat, protože je zde velká expertíza

Nejsilnější vzkaz z pracovních skupin

- Místní akční plány (dále jen MAPy) s sebou mohou nést zajímavou novou kulturu vztahování se ke vzdělávání
- zesilující se společné směřování (synergie) státní správy, MAP a neziskových podpůrných organizací
 - jen někde, ale posun je viditelný
- rozšiřující se okruh lidí, kteří se zabývají vzděláváním
- potřeba vyhledávání nových lídrů ze škol a organizací a posilování jejich kapacit

- současní tahouni mají na sebe naloženo příliš
- skrze MAPy je možné dostat věci do míst, kam by se jinak nedostaly
- není žádná koncepce na úrovni státu ani níže (výš než na úrovni školy)
 - pozitivum je, že se na regionální úrovni začalo o vzdělávání koncepčně přemýšlet

Diskuze

- jak můžeme překonávat bariéry v systému, které brání učení všech dětí?
- MAPy jsou velmi užitečnou infrastrukturou, která má vynikající dosah přímo do škol, může skrze ni proběhnout velká změna
- chybí celková národní koncepce – působí zmatek
 - netáhneme za jeden provaz
 - je spousta různých nabídek – problém se v tom vyznat a určit si priority
 - nepřehlednost – poptávka po znaku kvality na základě uživatelské zkušenosti
- zapojování lidí z různých dalších oblastí a odvětví
- stále je ve školách přes projekty řešena spousta věcí, které už by měly být nenárokovou samozřejmostí
 - pro školy, které nemají personální kapacity na zpracovávání žádostí a projektů, je náročné, někdy i nedosažitelné
- prioritizace potřeb v regionech
 - prioritní tak, jak je vnímáme na nejvyšší úrovni (základní gramotnosti, společné vzdělávání), regiony naopak upozadují
 - např. pro 30% MAPů je prioritou dopravní výchova dle informace MŠMT
 - vyhýbají se obtížným tématům – je třeba jim poskytovat větší podporu
- priority vzdělávacích cílů
 - v čem chceme mít především dopad? Matematika, čtenářství?
 - Na základě čeho si MAPy priority stanovují? Na základě dat? Jak potom dopad vyhodnocují? Oceňují volnost.
- Otázka, zda pracovníky (inspektory, státní úředníky, učitele,...) zkompetentňovat nebo vyměňovat?
- MAPy zkompetentňují lidi na všech úrovních systému
- jeden ze základních principů iniciativy – společně se všichni učíme, sdílíme vizi určité kultury společného učení
- děti mají právo na učitele, který jim neškodí
- princip autonomie, který v MAPech dobře funguje, vtáhl hodně lidí, kteří se nějak zapojují a o vzdělávání přemýšlejí
- autonomii zachovat, je užitečná
- dotaz na MŠMT, jak dobře stanovit cílové priority, co má mít dopad na učení dětí, jak jim dát větší podporu
- společné směřování je např. v podpoře otevřenosti škol, zapojování dalších aktérů do vzdělávání, podpora sdílení mezi školami
- ne na úrovni společných priorit (čtenářství apod.), priority by měly být definovány na základě široké diskuze s terénem
- vytvářet pro sdílení mezi řediteli bezpečné prostředí

Průřezové otázky ke sdílení:

- jak sledovat dopad, jaký dopad chceme mít a jak ho sledovat (na jakých úrovních – jinak to potřebuje učitel, ředitel, na úrovni regionu)?
- jak koordinovat množství aktivit, které probíhají – jedni nevědí, co dělají druzí – postupně provazovat, aby docházelo k synergii?
- jak to udělat, aby se učitelé mohli rozvíjet na základě vnitřní motivace?
- jak zajistit udržitelnost – nejistoty systémového typu?
- Jak na regionální disparity? Např. v karlovarském kraji? Každá organizace by měla cítit zodpovědnost za regiony – nepůsobit jen tam, kde je jednoduchá dostupnost, nerozevírat nůžky mezi regiony
- kdo zodpovídá na úrovni regionu za úspěch pro každého žáka? Ze zákona má zodpovědnost stát, my můžeme připomínat, bavit se o tom, co je to kvalitní vzdělávání
- dokáží školy poznat, co jim chybí, jako podporu mají chtít?
- táhneme za jeden provaz?
- jak vlastně rozumíme úspěchu?

Návrhy možných řešení:

- nemůžeme školy donutit se měnit
- musíme pro každou školu hledat způsob, který je pro ně adekvátní
- pracovat i s obtížnějšími školami
- měla by být tím pádem možnost dělat neúspěšné projekty – pokud je tlak na výstupy, kterých musíme dosáhnout, abychom mohli čerpat, nemůžeme si dovolit jít do rizika
- indikátory projektu si nastavuje příjemce
- MAP asi poprvé přitáhl lidi k diskusi o vzdělávání
- ne vždy se daří zapojit všechny klíčové aktéry (někde zřizovatelé, rodiče, podnikatelé,...)
- individuální projekty systémové (individuálních je tolik, že není možné je zmapovat)
- pomoc s rychlou základní orientací
- je třeba nabídku pro školy nějak koordinovat, MŠMT to asi dělat nebude, bude muset probíhat svépomocí
- školy by si měly umět stanovit priority – v tom potřebují podporu
- jediný ministerstvem odsouhlasený standard je model Kvalitní školy, systémově dostupný nástroj, velmi návodný a metodický

Co pro to můžeme dělat my?

- zkompetentňování lidí v systému
- přitahovat pozornost k učení dětí
- Jde nám o každé dítě
- hlásíme se k prioritám, které stanovilo ministerstvo
- je velmi těžké se shodnout na vzdělávacích prioritách
- jsou důležitější cíle vzdělávání, 5 klíčových kompetencí/gramotností, well-being, ???
- je vůbec pokrok, že nějaké priority máme definované?
- do vyjednávání o vzdělávacích prioritách vstupuje mnoho lobbistických skupin
- v dotaznících pro žáky jsme totálně mimo průměry OECD – šikana, přístup učitelů k žákům
- ČOSIV – co v terénu funguje

- způsob práce s žáky s náročným chováním
- školit lektory, ve školách je potom velká poptávka
- duševní zdraví učitelů
- nástroje – ranní kruhy, bloková výuka, každotýdenní setkání učitelů v rámci ročníku – sdílení, co se ve třídách děje
- je třeba sjednotit nabídku a do škol pouštět nějak koordinovaně
- zkompetentňování lidí – k čemu?
- priorita by měl být dopad na učení dětí
- nejde pak o to, jakou gramotnost řeší
- chceme mít dopad na děti
- chceme pracovat ve všech regionech
- jen lidé, kteří realizují projekty, vědí, jaká je realita, proto se nemůžeme pohnout
- skupina ředitelů, starostů apod. se díky MAP vzdělává, posouvá, ti, co se měnit nechtějí, odpadnou
- 30% věcí, které nefungují, by se dalo zlepšit dobrým manažerským řízením
- MŠMT zjišťuje, jak jsou MAPy užitečné, probíhá i kvalitativní šetření s řediteli i ze strukturálně postižených regionů – výstupy budou iniciativě k dispozici
- MAP – propojení hráčů
- dopad v regionu se stává kolektivním
- "potřebujeme mít jeden provaz, který nás propojí, za který společně vytáhneme řepu"
- MAPy možná nevědí, že mají sledovat dopad na konkrétní děti
- jako iniciativa bychom se měli snažit MAPy nalodit na naše hodnoty
- výroční zpráva ČŠI – již potřeťí se tam objevuje „využit potenciál MAP“

Závěry:

- zmapovali jsme si, jak systémoví partneři vnímají silné a slabé stránky současného systému
- pojmenovali jsme několik cest, kudy můžeme jít dál
- neřekli jsme si, co konkrétně můžeme dělat
- podpora setkání, kde se sdílí příklady dobré praxe – ve výuce, s expertními organizacemi (podporující organizace)
- na dalším setkání prezentovat příklad dobře nastaveného MAPu – jaké má cíle, jak je naplňuje
- jak vypadá dobrá škola, jak podpůrná síť
- zjišťovat dopad tak, aby to bylo užitečné pro učení dětí, ne destruktivní
- není to o testování nebo ne jenom. Sledovat dopad na žáka je velmi dlouhodobý proces – proces změny vyžaduje např. 5 let – že budou žáci vykazovat jiné známky přístupu k učení
- nesledovat, zda děti vykazují nějaké výstupy, ale zda na to učitel myslí
- souhlas zúčastněných aktérů s tím, že mají zájem o spolupráci ve výše identifikovaných oblastech.